

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Zijne Excellentie de heer D. van Weel
Hare Excellentie mevrouw I. Coenradie
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Doorkiesnummer
026 355 24 00
Inlichtingen bij
Secretaris
Ons kenmerk
V004-2025

Datum 6 februari 2025
Onderwerp Impact bezuinigingen op veiligheidsregio's

Hooggeachte heer Van Weel en mevrouw Coenradie,

Naar aanleiding van het gesprek tussen u en het Veiligheidsberaad op 13 december jl. informeer ik u met deze brief over de impact van het kabinetsvoornemen om 10% te bezuinigen op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) voor de veiligheidsregio's. Deze bezuiniging leidt tot ernstige zorgen bij het Veiligheidsberaad. Zoals u weet ondergaan gemeenten in 2026 het zogenaamde 'ravijnjaar', hetgeen ook consequenties zal hebben voor hun bijdragen aan de veiligheidsregio's. Als gevolg daarvan zijn zij niet bij machte om de bezuinigingen op de BDuR te compenseren. Deze situatie leidt daarom tot een direct en onomkeerbaar probleem voor de uitvoering van de brandweezorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding door de veiligheidsregio's.

Met uw voornemen om te bezuinigen op de BDuR, dwingt het kabinet de veiligheidsregio's te snijden in de uitvoering van cruciale taken op het gebied van brandweezorg en crisisbeheersing. Dit staat haaks op het belang dat het kabinet hecht aan veiligheid en de oproep van het Veiligheidsberaad om juist, gegeven de toenemende veiligheidsrisico's, extra te investeren in de veiligheidsregio's. De veiligheidsregio's met daarin 960 functionerende brandweerposten kunnen een cruciale ketenpartner zijn in de maatschappelijke weerbaarheidsopgave. Ook kunnen veiligheidsregio's (brandweer) de krijgsmacht ondersteunen bij eventuele grootschalige operaties. Nu bezuinigen betekent het afbreken van structuren en capaciteiten die we morgen nodig hebben.

Huidige situatie

De veiligheidsregio's hebben zich afgelopen jaren ontwikkeld tot een sterke en veelzijdige partner op het terrein van crisisbeheersing. Het Veiligheidsberaad functioneert daarbij als eenduidig bestuurlijk aanspreekpunt voor uw ministerie en het kabinet in zijn geheel. De brandweer is sterk lokaal verankerd en kent een fijnmazig, landelijk dekkend netwerk met zo'n 130 beroepsbrandweerposten in stedelijk gebied en 830 vrijwillige posten daarbuiten. Het organiseren van adequate, gelijkwaardige brandweezorg en hulpverlening in kleinere steden en het buitengebied is nu al een grote opgave. Veiligheidsregio's hebben te maken met beschikbaarheidsproblemen door de Europese deeltijdrichtlijn voor vrijwilligers, waar nog geen (financiële) oplossing voor gevonden is. Daarnaast staat Nederland met beide benen in een energietransitie met alle bijkomende (nieuwe) veiligheidsrisico's van dien en wapenen veiligheidsregio's zich tegen de

gevolgen van extreem weer, waardoor bijvoorbeeld de kans op grootschalige natuurbranden enorm is toegenomen. Bovendien zijn de consequenties van invoering van de Omgevingswet voor de veiligheidsregio's nog onduidelijk, maar ook daarvan is bekend dat deze ontwikkeling tot aanzienlijke extra kosten leidt.

Op het terrein van crisisbeheersing en informatievoorziening hebben de veiligheidsregio's zich professioneel ontwikkeld. Door de coronapandemie en de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen hebben de veiligheidsregio's zich in hoog tempo geprofessionaliseerd in de aanpak van grootschalige langdurige crises. De recente verhoging van de BDuR-gelden vanaf 2023, oplopend naar een bedrag van 83 miljoen, heeft de veiligheidsregio's de noodzakelijke middelen gegeven om deze kennis en vaardigheden structureel te borgen en uit te bouwen.

Benodigde extra middelen brandweer

De mensen en middelen van onze brandweerorganisaties staan al onder druk, terwijl nieuwe ontwikkelingen en dreigingen juist noodzaken tot extra investeren. De noodzakelijke extra investeringen hebben betrekking op:

- > Mitigeren consequenties Europese deeltijdrichtlijn en behoud van brandweervrijwilligers: gevraagde rijksbijdrage structureel minimaal 35 miljoen.
- > Versterking natuurbrandbestrijdingscapaciteiten brandweer vanwege vergrote risico's op verwoestende natuurbranden als gevolg van extreem weer: gevraagde rijksbijdrage structureel minimaal 5 miljoen.
- > Omgevingswet: onderzoek heeft in 2022 uitgewezen dat voor de uitvoering van de bijbehorende taken tenminste structureel tenminste 23 miljoen benodigd is.
- > Systeemkosten landelijke Regeling erkenning en aanspraken PTSS als beroepsziekte: gevraagde rijksbijdrage structureel 1,75 miljoen.
- > Ten slotte vragen opgaven op het gebied van verduurzaming en innovatie van ons vakgebied grote investeringen om de brandweer toekomstbestendig en adaptief te maken; de financiële gevolgen zijn op dit moment nog niet goed te duiden.

U heeft in uw recente Kamerbrief van 6 december jl. aangegeven dat er een belangrijke rol is weggelegd voor gemeenten en veiligheidsregio's om de kracht van burgers en organisaties te verbinden aan de weerbaarheidsopgave. "Samenwerking met gemeenten en veiligheidsregio's is onmisbaar om te komen tot een parate en veerkrachtige samenleving". Dat vraagt om een nog grotere slagkracht van veiligheidsregio's dan nu het geval is. Dit betekent dat ook voor deze extra taak voor de veiligheidsregio's een investering noodzakelijk is. Alleen voor het benutten van brandweerposten als centrale informatie- en coördinatiepunten tijdens grootschalige rampen en crises is voorzichtig het bedrag van 50 miljoen genoemd. Overige claims zullen de komende maanden pas duidelijk worden in opmaat naar de volgende kamerbrief over de wijze waarop de kabinetsbrede weerbaarheidsaanpak uitgevoerd gaat worden.

Effect van bezuinigingen

De gemeenten staan in 2026 voor financieel vergaande keuzes. Wanneer gemeentelijke bezuinigingen samenvallen met de BDuR bezuiniging van 10%, zullen veiligheidsregio's naar verwachting nog eens 5% extra van hun budget moeten inleveren. Omdat

veiligheidsregio's beleidsarme uitvoeringsorganisaties zijn, zal een dergelijke besparing niet vanuit overhead of ondersteuning geleverd kunnen worden. Daarnaast kunnen grote steden hun beroepsposen niet zomaar ontmantelen. Dit betekent dat bezuinigingen vaak neerslaan bij vrijwillige posen. Een bezuiniging van 5% extra per veiligheidsregio leidt naar verwachting tot het saneren van ongeveer 100 vrijwillige posen en 2000 tot 2500 vrijwilligers in Nederland. Veel van deze posen leveren naast basisbrandweezorg ook specialistische taken voor de brandweez, zoals waterongevalbestrijders, gaspakdragers en technische hulpverleners. Deze vrijwillige posen, ook in dunbevolkt buitengebied, zijn onmisbaar voor gelijkwaardige toegang tot brandweezorg en het waarborgen van slagkracht.

Saneren op vrijwillige brandweezposen raakt daarmee ieders veiligheid. Bovendien geldt: eenmaal wegbezuinigd, komt een post doorgaans nooit meer terug in de eigen gemeenschap.

De prioriteit van de veiligheidsregio's ligt bij de veiligheid van alle inwoners van Nederland en daarom zullen de veiligheidsregio's kiezen om zoveel mogelijk brandweezkazernes met bijbehorende vrijwilligers in stand te houden. Bezuinigen op de BDuR zal daarom ten koste gaan van de uitvoering van landelijk beleid zoals de Landelijke agenda crisisbeheersing. Ook is er geen ruimte voor nieuwe taken in relatie tot de kabinetsbrede weerbaarheidsopgave, waarvoor nu juist begrijpelijk naar de veiligheidsregio's en gemeentes gekeken wordt.

Oproep

De 25 veiligheidsregio's zijn graag partner in het borgen van de veiligheid en weerbaarheid van Nederland. Zeker met het oog op de verslechterde veiligheidssituatie in ons land. Dat kan alleen met de juiste (financiële) middelen. Hulpdiensten moeten onverminderd hoge kwaliteit kunnen blijven leveren en de juiste voorbereiding kunnen treffen op crises en rampen nu en in de toekomst. Namens het Veiligheidsberaad verzoek ik u daarom nogmaals dringend om de voorziene bezuiniging op de BDuR te schrappen en om – in tegendeel - te investeren via de veiligheidsregio's in veiligheid en weerbaarheid van ons land.

Met vriendelijke groet,

voorzitter

Afschrift aan:

Vaste commissie Justitie en Veiligheid